

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 11C/14/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7623201219
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Júlia Weiserová
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2023:7623201219.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudkyňa JUDr. Júlia Weiserová, v spore žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XX, XXX XX C. a 2/ D. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XX, XXX XX C., obaja právne zást. Advokátskou kanceláriou Bečarik & partners, s.r.o., Letná 37, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 47 253 126, proti žalovaným: 1/ E. F., G. H., (neznámy vlastník), 2/ neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného pozemkovoknižného vlastníka menom I. H., nar. XX.XX.XXXX, 3/ neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného pozemkovoknižného vlastníka menom J. C., G., H., nar. XX.XX.XXXX, 4/ neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného pozemkovoknižného vlastníka menom K. F., nar. XX.XX.XXXX, H. XX, XXX XX C., žalovaní v 1. až 4. rade, ako neznámi vlastníci, zastúpení Slovenským pozemkovým fondom, Búdková 36, 817 15 Bratislava, IČO: 17 335 345, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, takto

rozhodol:

I. Podielové spoluvlastníctvo k nehnuteľnosti zapísanej v liste vlastníctva č. XXXX, k.ú. C. a to: pozemok KN E parcela č. XXXXX/X o výmere 464 m² orná pôda, sa zrušuje.

II. Súd vyporiadava podielové spoluvlastníctvo tak, že žalobcom prikazuje do bezpodielového spoluvlastníctva manželov nehnuteľnosť zapísanú v liste vlastníctva č. XXXX, k.ú. C. a to: pozemok KN E parcela č. XXXXX/X o výmere 464 m², orná pôda, v podiele 1/1 k celku.

III. Žalobcovia 1, 2 sú povinní zaplatiť žalovaným v 1. až 4. rade každému po 300,- Eur z titulu vyrovnacieho podielu zrušeného podielového spoluvlastníctva a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku na depozitný účet Slovenského pozemkového fondu: IBAN: H. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, vedený v Štátnej pokladnici, Variabilný symbol: 11C/14/2023.

IV. Žalobcom 1, 2 náhradu trov konania voči žalovaným 1 až 4 nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia 1, 2 sa žalobou podanou tunajšiemu súdu dňa 10.03.2023, doplnenou podaním zo dňa 06.04.2023 domáhali zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam. Uviedli, že na základe výpisu z listu vlastníctva č. XXXX, katastrálne územie C., sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností v podiele 1/5 k celku a to konkrétne pozemku, parcela KN E č. XXXXX/X o výmere 464 m², orná pôda. Ďalšími podielovými spoluvlastníkmi sú pod por. č. 1: E. F., G. H. - v podiele 1/5 k celku, pod por. č. 2: I. H. - v podiele 1/5 k celku, pod por. č. 3: J. C., G. H. - v podiele 1/5 k celku, sa pod por. č. 4: K. F. - v podiele 1/5 k celku. Pod poradovým číslo 8 časti B: Vlastníci a iné oprávnené osoby z práva k nehnuteľnosti je zapísaný správca: Slovenský pozemkový fond, Búdkova cesta 36, Bratislava 11, PSČ 817 15, SR, IČO: 17335345 (ďalej len SPF); s uvedením že ku vlastníkovi por. č. 1, 2, 3, 4 je pod por. č. 8 zriadená správa na všetky parcely tohto listu vlastníctva. Listom zo dňa 19.08.2020 zaslali Slovenskému pozemkovému fondu žiadosť o odpredaj vyššie uvedenej parcely, na ktorú tento reagoval

výzvou na doloženie územnoplánovacej dokumentácie a znaleckého posudku zo dňa 25.01.2021, sp.zn. SPFZ010816/2021, SPFS89039/2020/RO-31. Následne prostredníctvom znalkyne, ktorá bola určená SPF, bol vypracovaný znalecký posudok č. 16/2021, vypracovaný znalkyňou J. E. C., L. M. XXX, XXX XX B., ev. č. 911500. Podľa záveru znaleckého posudku č. 16/2021 je všeobecná hodnota predmetnej nehnuteľnosti vo výške 1.500,- Eur, t.j. 300,- Eur pre každého spoluvlastníka. Územnoplánovacia dokumentácia mesta Krompachy bola vydaná dňa 23.02.2021. Tak územnoplánovacia dokumentácia ako aj znalecký posudok bol následne zaslaný SPF. Tento sa k ich žiadosti do dnešnej doby nevyjadril. Následne prostredníctvom právneho zástupcu zaslali opätovne návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva dohodou a to do elektronickej schránky Slovenského pozemkového fondu dňa 27.01.2023. Na tento návrh do dnešného dňa nereagoval. Keďže nedošlo k zrušeniu a vzájomnému vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva k hore uvedeným nehnuteľnostiam dohodou žalobcovia v zmysle § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka podali túto žalobu a vzhľadom na účelné využitie veci po zrušení podielového spoluvlastníctva žiadali o vyporiadanie spoluvlastníctva prikázaním do ich bezpodielového spoluvlastníctva za primeranú finančnú náhradu vo výške po 300,- Eur každému zo žalovaných do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

2. Zástupca žalovaných 1-4 Slovenský pozemkový fond vo svojom vyjadrení doručenom súdu dňa 25.05.2023 konštatoval, že rešpektuje zásadu, že nikoho nie je možné nútiť, aby zotrval v podielovom spoluvlastníctve, preto s návrhom žalobcov mať usporiadané vlastnícke vzťahy súhlasí. Žalobcovia sa domáhajú zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, ktoré sú v podielovom spoluvlastníctve žalobcov a žalovaných v 1. až 4. rade. S poukazom na ust. § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka uviedol, že toto ustanovenie umožňuje, aby súd vykonal vyporiadanie podielového spoluvlastníctva jedným z troch spôsobov: a) reálnym rozdelením vecí, b) prikázaním vecí jednému alebo viacerým spoluvlastníkom za primeranú náhradu, c) predajom vecí a rozdelením výťažku podľa výšky podielov. Ustanovenie § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka stanovuje nielen možné spôsoby zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva, ale aj záväzné poradie, v akom môžu byť tieto jednotlivé spôsoby vyporiadania použité. Žalobcovia navrhujú zrušiť a vyporiadať podielové spoluvlastníctvo druhým zákonným spôsobom, teda prikázaním vyporiadavaných pozemkov do bezpodielového spoluvlastníctva žalobcov za (primeranú) náhradu, pretože tento sa im vzhľadom na výmeru pozemku javí ako účelný a vhodný. Súhlasil so zrušením a vyporiadaním podielového spoluvlastníctva žalobcami navrhnutým spôsobom - prikázaním nehnuteľností do ich vlastníctva za primeranú náhradu. Konštatoval, že SPF ako zákonom stanovený správca je povinný hájiť záujmy a spravovať podiely neznámych vlastníkov s najväčšou odbornou starostlivosťou. Finančná náhrada pre ustupujúceho vlastníka má predstavovať taký ekvivalent, za ktorý je možné v danej lokalite nadobudnúť obdobný pozemok s poukazom na Stanovisko Najvyššieho súdu Cpj 30/97 z 20.10.1997, podľa ktorého "primeranú náhradu" je treba chápať ako hodnotový ekvivalent vyjadrený v peniazoch, umožňujúci podľa miestnych podmienok obstaranie podobnej veci, aká bola predstavovaná podielom spoluvlastníka, ktorý bol prisúdený ostatným spoluvlastníkom. Za takú nemožno považovať stanovenú náhradu vychádzajúcu zo zistenej ceny podľa cenového predpisu. K tomu, aby náhrada bola primeraná, musí byť závislá nielen na konštrukcii a vybavení, veľkosti a veku stavby, ale i na záujme o ňu, t. j. na dopyte a ponuke v danom mieste a čase. Musí ísť o náhradu, ktorá predstavuje objektívnu cenu, za ktorú by vec bolo možné predať. Primeranú náhradu, ako všeobecnú cenu určuje súd a nemôže túto povinnosť preniesť na iný subjekt, napr. len na znalca, pretože tu nejde o postup podľa § 207 C.s.p., kde treba odborne posudzovať napr. obstarávacie náklady na zhotovenie stavby, jej kvalitu, vady a iné skutočnosti, na ktoré treba odborné znalosti, aj keď odborná znalecká mienka spravidla bude jedným z podkladov pri určení všeobecnej ceny. Ďalším podkladom môžu byť informácie príslušného orgánu miestnej správy, informácie spoločnosti, ktoré sa sprostredkovaním kúpy a predaja nehnuteľnosti zaoberajú. Tiež sú tu poznatky a informácie samotných účastníkov o kúpe a predaji iných porovnateľných nehnuteľností v časovo približne rovnakom období. Porovnateľnosť ceny nehnuteľnosti musí vychádzať ďalej z toho, že nehnuteľnosti sa nachádzajú približne v rovnako atraktívnej lokalite a slúžia tomu istému účelu. Všeobecná cena môže byť vyššia, ale aj nižšia ako iná cena (napr. ako vyhlášková alebo oznámená realitnou kanceláriou...). Takto zistená všeobecná cena v rozhodnom čase (§ 217 C.s.p.) bude použiteľná pri zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, prípadne pri realizácii zákonného predkupného práva, neupraveného spoluvlastníkmi vedľajším dohovorom v súlade so zákonom (§ 602 a nasl. OZ), lebo rešpektuje zásadu rovnosti v právach, zaručenú v čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a deklarovanú ešte aj osobitne pri úpravách občianskoprávných vzťahov. S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti a s poukazom na žalobcami taktiež predložený znalecký posudok zo dňa 12.04.2021, podľa ktorého je cena predmetného pozemku 1.500,- Eur, teda 3,23 Eur/m² (orná pôda), SPF súhlasí

so zrušením a vyporiadaním podielového spoluvlastníctva k predmetnej parcele, finančnú náhradu navrhnutú žalobcami vo výške 3,23 Eur/m² však nepovažuje za adekvátnu. Čo sa týka trov konania, navrhol, aby súd žalobcom nepriznal náhradu trov konania, nakoľko SPF v zmysle § 34 ods. 18 zák. č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločnostiach v aktuálnom znení, iba zastupuje nezistených vlastníkov v konaní pred súdom. SPF svojím konaním nezapríčinil predmetné súdne konanie, v zásade nemá inú možnosť len vstúpiť do sporu na strane nezistených vlastníkov. Navrhol, aby súd už priamo vo svojom rozhodnutí určil lehotu na zaplatenie finančnej náhrady, číslo depozitného účtu Slovenského pozemkového fondu: IBAN: H. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, vedený v Štátnej pokladnici, Variabilný symbol: 11C/14/2023 (číslo súdneho konania bez lomky a písmen), Správa pre prijímateľa/adresáta: 11C/14/2023 (číslo súdneho konania, celý tvar).

3. Vo veci bolo nariadené pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo dňa 08.06.2023, na ktorom súd vo veci samej rozhodol. Pojednávanie vo veci samej sa osobne zúčastnil právny zástupca žalobcov. Zástupca žalovaných SPF sa bez ospravedlnenia na pojednávanie nedostavil, doručenie predvolania mal súd vykázané dňa 25.05.2023. Lehota na prípravu bola zachovaná, preto súd v súlade s ust. § 180 C.s.p. pojednával v neprítomnosti žalobcov i SPF.

4. Právny zástupca žalobcov na podanej žalobe zotrval. Žiadal aby po zrušení podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam súd tieto prikázal žalobcom 1, 2, čo akceptoval samotný zástupca žalovaných a žalobcov zaviazal k výplате náhrady za prikázaný spoluvlastnícky podiel žalovaných po 300,- Eur podľa ohodnotenia nehnuteľností znaleckým posudkom. Konštatoval, že SPF mal dostatok priestoru produkovať dôkaz na preukázanie inej výšky spoluvlastníckeho podielu nehnuteľností čo však neučil, takýto dôkaz ani len neoznačil, obmedzil sa iba na označenie stanoviska Najvyššieho súdu SR.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie výpisom z listu vlastníctva č. XXXX, katastrálne územie C., žiadosťou na predaj pozemku zo dňa 19.08.2020 s podacím hárkom, odpoveďou na žiadosť zo dňa 25.01.2021, stanoviskom Mesta Krompachy zo dňa 23.02.2021, znaleckým posudkom č. 16/2021 vypracovaným znalkyňou v odbore stavebníctvo, odvetvie Pozemné stavby a Odhad hodnoty nehnuteľností J. E. C., návrhom na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva zo dňa 25.01.2023 adresovanou SPF s elektronickou doručenkou, ako aj obsahom celého spisu a zistil nasledovný skutkový stav:

6. Z listu vlastníctva č. XXXX, katastrálne územie C. súd zistil, že žalobcovia a žalovaní sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností - pozemku, parcela KN E č. XXXXX/X o výmere 464 m², orná pôda a to žalobcovia v podiele 1/5-ina k celku a každý zo žalovaných rovnako v podiele po 1/5-ine k celku. Správu na všetky parcely tohto listu vlastníctva k podielom vo vzťahu k žalovaným vykonáva ako správca Slovenský pozemkový fond, Búdkova cesta 36, Bratislava 11, SR.

7. Listom zo dňa 19.08.2020 oslovili žalobcovia zástupcu žalovaných - Slovenský pozemkový fond na odpredaj podielov na nehnuteľnostiach žalovaných, keďže pozemok využívajú ako prístupovú cestu k ich rodinnému domu.

8. Na uvedenú žiadosť SPF reagoval výzvou zo dňa 25.01.2021 na doloženie dokladov a to územnoplánovacej informácie od Mesta Krompachy a znaleckého posudku na predmetný pozemok.

9. Zo stanoviska N. C. zo dňa 23.02.2021, bolo zistené, že Mesto súhlasilo s odpredajom parcely KN E č. XXXXX/X o výmere 464 m² pre vyriešenie prechodu z miestnej komunikácie na vlastnú parcelu žalobcov.

10. Zo znaleckého posudku č. 16/2021, vypracovaného znalkyňou v odbore stavebníctvo, odvetvie Pozemné stavby a Odhad hodnoty nehnuteľností J. E. C., L. M. XXX, XXX XX B., súd zistil, že všeobecná hodnota predmetnej nehnuteľnosti vypočítaná metódou polohovej diferenciácie (vzhľadom k tomu, že znalkyňa nemala k dispozícii podklady pre stanovenie všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti porovnávacou metódou) činila 1.498,72 Eur, zaokrúhlene 1.500,- Eur, t.j. hodnota podielu každého spoluvlastníka činila 300,- Eur. Znalecký posudok bol dňa 12.04.2021 vypracovaný prostredníctvom znalkyne, ktorá bola určená zástupcom žalovaných (SPF).

11. Z výzvy - návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva zo dňa 25.01.2023 realizovanej prostredníctvom právneho zástupcu zaslali žalobcovia Slovenskému pozemkovému fondu opätovne návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva dohodou, ktorý bol doručený do elektronickej schránky Slovenského pozemkového fondu dňa 27.01.2023.

12. Podľa § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak nedôjde k dohode, zruší spoluvlastníctvo a vykoná vyporiadanie na návrh niektorého spoluvlastníka súd. Prihliadne pritom na veľkosť podielov a na účelné využitie veci. Ak nie je rozdelenie vecí dobre možné, prikáže súd vec za primeranú náhradu jednému alebo viacerým spoluvlastníkom; prihliadne pritom na to, aby sa vec mohla účelne využiť a na násilné správanie podielového spoluvlastníka voči ostatným spoluvlastníkom. Ak vec žiadny zo spoluvlastníkov nechce, súd nariadi jej predaj a výťažok rozdelí podľa podielov.

13. V konaní mal súd preukázané, že žalobcovia a žalovaní zastúpení Slovenským pozemkovým fondom Bratislava sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností zapísanými na liste vlastníctva č. XXXX, katastrálne územie C., a to parcely KN E č. XXXXX/X o výmere 464 m², orná pôda. Podiel žalobcov 1, 2 je 1/5-ina k celku. Ďalšími podielovými spoluvlastníkmi sú E. F., G. H. v podiele 1/5 k celku, I. H. podiele 1/5 k celku, J. C., G. H. v podiele 1/5 k celku a K. F. v podiele 1/5 k celku, pričom označenie pasívne vecne legitimovaných subjektov žalobcovia doplnili po výzve súdu uznesením sp.zn. 11C/14/2023-30 zo dňa 14.03.2023 v zmysle ustálenej rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu SR a svoje skutkové tvrdenia ohľadom pasívnej vecnej legitimácie doplnili relevantnými listinnými dôkazmi. Za žalovaných tak koná ako správca: Slovenský pozemkový fond, Búdkova cesta 36, Bratislava.

14. Aktívnu i pasívnu vecnú legitimáciu v spore súd po jej úprave a doplnení listín zo dňa 06.04.2023 považoval za preukázanú.

15. Keďže medzi spoluvlastníkmi nedošlo k dohode o zrušení a vyporiadaní spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam mimosúdne žalobcovia využili svoje právo vyplývajúce im z vyššie citovaného ustanovenia zákona a podali vo veci žalobu .

16. Súd vychádzajúc zo zásady, že nikto nesmie byť spravodlivo nútený, aby zotrval v spoluvlastníckom vzťahu, nezistiac dôvody hodné osobitného zreteľa pre ktoré by nemalo dôjsť k zrušeniu podielového spoluvlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam, podielové spoluvlastníctvo sporových strán k nehnuteľnostiam zapísaným na liste vlastníctva č. XXXX, katastrálne územie C., a to parcely KN E č. XXXXX/X o výmere 464 m² na návrh žalobcov so súhlasom zástupcu žalovaných zrušil. Vychádzajúc zo zhodných skutkových tvrdení sporových strán otázku zrušenia podielového spoluvlastníctva súd považoval za nespornú.

17. Ak súd zruší podielové spoluvlastníctvo, je následne povinný ho i vyporiadať. Pri vyporiadaní podielového spoluvlastníctva vychádzajúc z ustanovenia § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka je súd viazaný v ňom uvedenom záväznom poradí . Pri vyporiadaní preto musí dodržať poradie a podmienky použitia jednotlivých spôsobov vyporiadania zrušeného spoluvlastníctva. Pokiaľ teda ide o formu vyporiadania spoluvlastníctva, súd nie je viazaný žalobným ani prípadným vzájomným návrhom.

18. V prvom rade teda súd posudzoval, či je možné vyporiadať spoluvlastníctvo strán reálnou delbou vecí, ktorá je prednostným spôsobom vyporiadania zrušeného spoluvlastníctva. V tomto prípade do podielového spoluvlastníctva sporových strán patria nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX, katastrálne územie C., a to parcela KN E č. XXXXX/X o výmere 464 m². Pokiaľ sa týka predmetných nehnuteľností súd dospel k záverom súladným s tvrdeniami žalobcov i zástupcu žalovaných, že pozemok, ktorý je predmetom vyporiadania nie je reálne deliteľný. Pri tomto závere prihliadol na veľkosť samotného pozemku (464 m²), veľkosť spoluvlastníckych podielov jednotlivých spoluvlastníkov a účelnosť jeho využitia. Ako vyplýva z prednesu právneho zástupcu žalobcov, písomného podania žalobcov zo dňa 19.08.2020, vyjadrenia Mesta Krompachy zo dňa 23.02.2021 i zo znaleckého posudku č. 16/2021 vypracovaného znalkyňou v odbore stavebníctvo, odvetvie Pozemné stavby a Odhad hodnoty nehnuteľností J. E. C. v tomto prípade sa jedná o prístupovú cestu z miestnej komunikácie na parcelu žalobcov 1, 2 k ich rodinnému domu a do dvora. Vzhľadom na skutočne nízku výmeru predmetnej parcely a viacero spoluvlastníkov bol súd toho názoru, že členenie jednotlivých podielov

nehnutelnosti by bolo absolútne neefektívne a zbytočné. Prihliadol zároveň na dlhodobé výlučné využívanie nehnuteľnosti rodinou žalobcov i fakt, že sa jedná o prístupovú cestu k ich rodinnému domu. Reálnu deľbu nehnuteľností tak ako spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva vylúčil.

19. Druhým spôsobom vyporiadania podielového spoluvlastníctva je prikázanie veci za primeranú náhradu jednému alebo viacerým zo spoluvlastníkov.

20. Žalobcovia žiadali nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom sporu prikázať do ich bezpodielového vlastníctva s povinnosťou výplaty spoluvlastníckeho podielu v prospech žalovaných.

21. Dokazovaním v konaní bolo preukázané, že veľkosť spoluvlastníckych podielov k nehnuteľnosti je u každého zo spoluvlastníkov rovnaká. U žalobcov ide o podiel v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov a to 1/5-ina z celku, u žalovaných resp. u každého z ostatných spoluvlastníkov ide o podiel po 1/5-ine z celku. Predmetné nehnuteľnosti dlhodobo využíva rodina žalobcov, v súčasnej dobe sú užívané výlučne žalobcami, pretože pozemok tvorí prístupovú cestu z miestnej komunikácie k ich rodinného domu s príslušenstvom.

22. Súd teda konštatuje, s prihliadnutím najmä na účelnosť využitia predmetných nehnuteľností, návrh žalobcov s ich prikázaním do ich bezpodielového spoluvlastníctva, ďalšiu perspektívu využívania pozemku rodinou žalobcov i súhlas zástupcu žalovaných prikázal nehnuteľnosti zapísané v liste vlastníctva č. XXXX, k.ú. C. a to pozemok KN E parcela č. XXXXX/X o výmere 464 m², orná pôda ich bezpodielového spoluvlastníctva žalobcov 1, 2.

23. Prikázanie nehnuteľnosti žalobcom 1, 2 bol podľa vyjadrení zástupcu žalovanej strany akceptovaný, teda táto skutočnosť bola v konaní nespornou. Sporná bola iba výška navrhovanej výplaty.

24. Podľa § 150 ods. 1 C.s.p., strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

25. Podľa § 151 ods. 1, 2 C.s.p., skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné. Ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné.

26. Zástupca žalovaných (SPF) namietal výšku vyčíslenej hodnoty nehnuteľnosti, resp. finančnú náhradu navrhnutú žalobcami na výplatu spoluvlastníckych podielov vo výške 3,23 Eur/m². Hodnotu nehnuteľnosti nepovažoval za adekvátnu s odvolaním sa a uvedením časti odôvodnenia Stanoviska Najvyššieho súdu Cpj 30/97 z 20.10.1997.

27. Na túto námietku súd podľa § 151 ods. 2 C.s.p. neprihliadol, pretože podľa uvedeného zákonného ustanovenia mal SPF ako zástupca žalovaných pri popretí skutkových tvrdení protistrany uviesť vlastné tvrdenia, predložiť alebo aspoň označiť dôkazy, ktoré by preukazovali inú hodnotu vyporiadavaných nehnuteľností, čo sa však nestalo. Iba odvolanie sa SPF na Stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR z 20.10.1997, Cpj 30/1997 a citáciu častí jeho záverov bez produkcie vlastných relevantných dôkazov o hodnote nehnuteľností nebolo možné považovať za účinné popretie skutkových tvrdení žalobcov. Pri určovaní výšky náhrady súd vychádzal prioritne so žalobcami predloženého znaleckého posudku č. 16/2021, vypracovaného znalkyňou v odbore stavebníctvo, odvetvie Pozemné stavby a Odhad hodnoty nehnuteľností J. E. C., určenou Slovenským pozemkovým fondom, ktorá určila všeobecná hodnota predmetnej nehnuteľnosti vypočítaná metódou polohovej diferenciácie činila 11.500,- Eur, teda hodnota podielu každého spoluvlastníka činila 300,- Eur. Z uvedeného dôvodu považoval súd skutočnosť týkajúcu sa výšky finančnej náhrady čo do sumy 300,- Eur pre každého zo spoluvlastníkov za nespornú, a nad uvedenú sumu síce SPF za namietané, ale ničím nepreukázané.

28. Vzhľadom na uvedené skutočnosti teda súd zrušil podielové spoluvlastníctvo strán sporu a nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom sporu, vyporiadal tak, ako je to uvedené vo výroku rozsudku. Tieto prikázal do bezpodielového spoluvlastníctva žalobcov, ktorých zaviazal na výplatu alikvotnej čiastky hodnoty spoluvlastníckeho podielu nehnuteľností, t.j. sumy po 300,- Eur v zmysle žalobného návrhu. V zmysle usmernenia SPF ich zaviazal vyplatiť finančné prostriedky na konkrétny depozitný účet SPF do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, tak ako je to uvedené vo výroku rozhodnutia.

29. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

30. Podľa § 257 C.s.p., výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

31. Podľa § 262 ods. 1, 2 C.s.p., o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

32. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

33. V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní (§ 255 C.s.p.). Aplikácia ustanovenia § 257 C.s.p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa § 255 a nasl. C.s.p., súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu. Rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 C.s.p. sa nesmie javiť ako neprimeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom. Účelom ustanovenia § 257 C.s.p. je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolučného práva. Civilný sporový poriadok vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa.

34. Podľa názoru súdu, takéto dôvody na postup podľa § 257 C.s.p. pri rozhodovaní o trovách konania strán sporu sú v tomto prípade dané. Spočívajú najmä vo výnimočnosti resp. špecifickosti samotného konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, ale sú dané i konkrétnymi okolnosťami danej veci.

35. Judikatúra k náhrade trov konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva nebola vždy jednotná, nakoľko spočiatku akceptovala rozhodovanie súdov na základe aplikácie procesného úspechu vo veci. Podľa novej judikatúry i rozhodnutí Ústavného súdu však procesný úspech nemožno posudzovať podľa toho, ako v konečnom dôsledku k vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva došlo. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania totiž nie je možné vychádzať zo zásady procesného úspechu vo veci, nakoľko účastníci tohto konania nemôžu ovplyvniť jeho výsledok. Súd nie je viazaný ich návrhmi, právna norma mu umožňuje rozhodnúť na základe vlastnej úvahy v medziach tejto právnej normy.

36. Čo sa týka špecifickej povahy sporu, konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, má povahu tzv. iudicium duplex. O spory označované ako iudicium duplex sa jedná v prípade konaní, v ktorých účastníci na oboch stranách majú tak postavenie žalobcu, ako aj postavenie žalovaného, nejedná sa teda klasické sporové konanie, v ktorom jedna zo strán vyhrá a druhá naopak prehrá. V tomto type sporov súd nie je viazaný návrhmi strán, pretože spôsob vyporiadania vyplýva priamo zo zákona a týka sa obidvoch strán (por. rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Cdo/8/2008). Táto skutočnosť sa prejavuje najmä tým, že podaním žalobného návrhu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je uplatnené nielen právo žalobcu, ale súčasne aj právo žalovaného na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva súdom, teda taktiež i jeho právo na súdnu ochranu v tejto veci. Strany síce môžu súdu uviesť svoj návrh, ako podielové spoluvlastníctvo vyporiadať, avšak konečné rozhodnutie je na konajúcom súde, ktorý rozhoduje na základe vlastnej úvahy v zmysle zákona. Výnimkou sú prípady, v ktorých sa jeden z podielových spoluvlastníkov nemá záujem o vyriešenie veci, robí obštrukcie alebo ide o šikanóznny výkon práva. Rovnako tak platí, že žiadny zo spoluvlastníkov nemôže byť nútený v spoluvlastníctve zotrvať a preto ani nemôže byť sankcionovaný za podanie návrhu na zrušenie spoluvlastníctva.

37. V tomto konkrétnom prípade teda súd uvádza, že vyvolanie konania bolo slobodnou voľbou žalobcov vychádzajúc z faktu, že do ich majetkovej sféry nikto žiadnym spôsobom nezasiahol a ani ich k podaniu žaloby nikto nenútil. Títo sami iniciatívne podali žalobu práve za účelom definitívneho vyriešenia prístupu k ich rodinnému domu. Rovnako tak bolo slobodnou voľbou iných spoluvlastníkov, resp. v tomto prípade

zákonom stanoveného zástupcu nezistených vlastníkov SPF neuzavrieť navrhnutú mimosúdnu dohodu a požadovať určitý spôsob vyporiadania, pretože i na ich strane ide o výkon ústavne zaručeného vlastníckeho práva (por. rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 7Cdo/303/2021). Spoluvlastníci nemohli dopredu presne predvídať konkrétne rozhodnutie súdu a keďže v sporoch iudicium duplex majú všetci spoluvlastníci zhodné procesné postavenie, pretože sa v nich jedná o rovnakom vlastníckom práve všetkých spoluvlastníkov, súdu sa javí ako spravodlivé východisko rozhodnúť tak, aby si každý zo spoluvlastníkov sám znášal náklady konania a nebol povinný bez existencie zvláštnych dôvodov hradiť náklady konania iného spoluvlastníka. Uvedenom spore sa totiž definitívne rozhodlo o majetkových právach spoluvlastníkov, pričom žiadny z nich nebude na právach ukrátený. Na jednej strane žalobcovia získajú majetkový substrát vo forme pozemku tvoriaceho prístup k ich rodinnému domu a dvoru z miestnej komunikácie a na strane druhej žalovaní získajú finančnú výplatu ich vyrovnacieho podielu.

38. Navyše v tomto konaní sú žalovanými neznámi vlastníci, resp. neznámi právni nástupcovia ostatných pozemkovoknižných vlastníkov, ktorých zo zákona (u pozemkov tvoriacich poľnohospodársky pôdny fond) zastupuje SR - Slovenský pozemkový fond, Bratislava. Slovenský pozemkový fond teda nebol stranou sporu, iba zástupcom neznámych spoluvlastníkov. Rozhodnutie o priznaní trov žalobcom, by tak bolo voči neznámym spoluvlastníkom resp. neznámym právnym nástupcom ostatných pozemkovoknižných vlastníkov nespravodlivé.

39. Po posúdení celého komplexu okolností relevantných pre rozhodnutie o náhrade trov konania v zmysle ust. § 257 C.s.p., tak ako je uvedené vyššie, súd ustálil, že v tomto prípade ide o výnimočný prípad pre nepriznanie náhrady trov konania sporovým stranám, pričom ich nepriznaním nebude neprimerane zasiahnuté do majetkovej sféry žalobcov.

40. Súd preto rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku rozhodnutia a z dôvodov hodných osobitného zreteľa žalobcom 1, 2 náhradu trov konania voči žalovaným 1 až 4 nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní v 3 vyhotoveniach od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v § 365 odseku 1 CSP (viď. vyššie), ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona č. 233/95 Z.z., ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.